

راهنمای حقوقی فعالیت تجاری در بخش کشاورزی اوکراین

مقدمه :

با توجه به وجود زمین‌های حاصل‌خیز و مناسب کشت در اوکراین، اطلاعات کاربردی در خصوص وضعیت کسب و کار، تجارت و سرمایه‌گذاری با عنوان « راهنمای حقوقی فعالیت‌های تجاری در بخش کشاورزی اوکراین » تهیه و به دوازده فصل به شرح زیر تقسیم شده است.

فصل:	عنوان
فصل اول	بخش کشاورزی اوکراین در یک نگاه
فصل دوم	نهادهای کسب و کار در اوکراین
فصل سوم	خاتمه کسب و کار
فصل چهارم	سیستم مالیاتی اوکراین
فصل پنجم	مقررات تعرفه ای
فصل ششم	بازگرداندن درآمدها (بازگشت سود)
فصل هفتم	قانون مالکیت
فصل هشتم	الزامات و مقررات مهاجرت
فصل نهم	قانون استخدام (قرارداد کار)
فصل دهم	حقوق مالکیت معنوی
فصل یازدهم	سیستم قضایی
فصل دوازدهم	قوانین کلیدی بخش های اصلی کشاورزی

فصل اول:

بخش کشاورزی اوکراین در یک نگاه

کشاورزی اوکراین یکی از جذاب‌ترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در جهان است. دولت اوکراین سرمایه‌گذاران خارجی را به سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی تشویق می‌کند. آمار سال‌های گذشته نشان می‌دهد کشاورزی بین 11 تا 14 درصد تولید ناخالص داخلی اوکراین را تشکیل داده است. تقریباً در دوره پیش از جنگ 17 درصد نیروی کار در بخش کشاورزی اشتغال داشته‌اند.

عمده محصولات زراعی اوکراین در سال 2020 شامل 6/2 میلیون هکتار گندم (19 درصد زمین‌های زراعی)، 6/1 میلیون هکتار آفتابگردان (19 درصد زمین‌های زراعی)، 4/2 میلیون هکتار ذرت (13 درصد زمین‌های زراعی) 2/9 میلیون هکتار جو (9 درصد زمین‌های زراعی) 1/9 میلیون هکتار دانه سویا (6 درصد زمین‌های زراعی) و 0/5 میلیون هکتار کلزا (2 درصد زمین‌های زراعی) بود. این محصولات در 68 درصد زمین‌های زراعی اوکراین کشت می‌شوند. در بخش کشاورزی، تولید فرآورده‌های دامی نیز قابل توجه است. پس از آغاز جنگ بین اوکراین و روسیه، هیئت دولت اوکراین صادرات جو دوسر، ارزن، شکر، نمک، چاودار، گندم سیاه، احشام و گشتار گاو را ممنوع و صادرات محصولاتی نظیر گندم، چاودار، ذرت، گوشت مرغ، تخم مرغ و روغن گل آفتاب گردان با صدور مجوزهای ویژه مجاز می‌باشد. کسب و کار کشاورزی اوکراین ناگزیر به دنبال توسعه مکان‌ها، بازارها و ابزار جدید است.

اتحادیه اروپا، خاورمیانه، آسیا و اقیانوسیه عموماً بازارهایی هستند که برای توسعه تجارت در اوکراین در نظر گرفته می‌شوند.

محصولات خشک و فرآوری شده با خدمات سفارشی برای هر بازار محلی اهمیت بالایی در مناطق ذکر شده برای تعداد عمده‌ای از تجار بخش کشاورزی اوکراین دارد که می‌تواند به سرمایه‌گذاری استراتژیک و بهبود مستمر کیفیت کمک نماید. اوکراین در همه مراحل زنجیره تأمین مواد غذایی، به ویژه، در رابطه با مواد اولیه، تولید، پردازش، عمده فروشی و خرده فروشی، مصرف و صادرات دارای یک موقعیت مهم می‌باشد.

عمده محصولات صادراتی کشاورزی اوکراین عبارتند از: روغن آفتابگردان (24 درصد کل محصولات کشاورزی)، گندم (18 درصد) و ذرت (17 درصد). علاوه بر این، سویا، کنجاله آفتابگردان، جو و گوشت مرغ نیز صادر می شود. مواد اولیه دخانیات، ماهی منجمد، دانه آفتابگردان و مرکبات از جمله واردات اوکراین می باشند.

بازارهای صادراتی محصولات کشاورزی اوکراین شامل: آسیا (48 درصد)، اتحادیه اروپا (27 درصد)، آفریقا (16 درصد)، کشورهای مشترک المنافع (7 درصد) و بازارهای وارداتی محصولات کشاورزی آن شامل اتحادیه اروپا (44 درصد)، آسیا (24 درصد)، آمریکا (16 درصد)، آفریقا (5 درصد)، کشورهای مشترک المنافع (4 درصد) است.

فصل دوم:

نهادهای کسب و کار (انواع شرکت ها)

1- اطلاعات عمومی در خصوص نهادهای کسب و کار

بر اساس قوانین اوکراین، سرمایه گذاران می توانند انواع شرکت های سهامی، شرکت با مسئولیت مضاعف¹ و ... را تشکیل دهند. بیش از 90 درصد شرکت ها در اوکراین به شکل شرکت سهامی و یا شرکت با مسئولیت محدود است. تعداد زیاد شرکت های کشاورزی در اثر خصوصی سازی کلخوزها (مزارع اشتراکی اتحاد شوروی سابق) به صورت شرکت های سهامی عام تشکیل شده اند؛ زیرا که به لحاظ تاریخی بیشتر امکان تشکیل شرکت های سهامی عام وجود داشت.

علاوه بر انواع شرکت های بازرگانی مذکور، قانون اقتصاد اوکراین انواع شرکت های دیگر را نیز تعریف می کند که از جذابیت کمتری برخوردار هستند یعنی شرکت خصوصی، شرکت با سرمایه خارجی، شرکت های خارجی، شرکت های فرعی و ... در صورت عدم وجود قوانین ویژه مدیریت انواع شرکت های فوق الذکر، مدیریت آنها مبتنی بر قوانین عمومی و بر اساس مقررات خاص آن شرکت ها می باشد.

¹ additional liability company.

به غیر از انواع شرکت‌های فوق‌الذکر، تنها اتباع اوکراینی که اعضای یک خانواده باشند می‌توانند یک شرکت زراعی تشکیل دهند که فعالیت‌های آن در یک قانون ویژه تعریف می‌شود. از سال 2014 کلیه شرکت‌های اوکراینی باید سهامدارانی را که 25 درصد سهام را در اختیار دارند معرفی کنند و پس از آن اسامی سهامداران اصلی در فهرست شرکت‌های منتشره توسط مراجع دولتی ذی ربط به صورت مرتب قید شود.

1- مقایسه انواع اصلی نهادهای کسب و کار

بیشتر فعالیت‌های کسب و کار در اوکراین در چهارچوب شرکت‌های مسئولیت محدود و شرکت‌های سهامی عام انجام می‌شود. انواع شرکت‌های مرکب که می‌تواند دارای ویژگی‌های انواع مختلف شرکت‌ها باشد، نیز وجود دارد. در جدول زیر ویژگی‌ها و خصوصیات اصلی انواع شرکت‌ها بیان شده است:

ویژگی‌ها	شرکت با مسئولیت محدود	شرکت سهامی
حداقل سرمایه	بر اساس قانون تعیین نمی‌شود، می‌تواند به هر مبلغی وجود داشته باشد.	1250 برابر میزان حداقل حقوق
تعداد اعضا (سهامداران)	زیر 100 نفر یک نفر می‌تواند تنها عضو بیش از یک شرکت با مسئولیت محدود باشد	نامحدود
انواع سهام	سهام مجاز می‌تواند به شکل پول، اوراق بهادار، انواع دیگر دارایی‌ها و یا حقوق مالکیت با ارزش پولی باشد.	با شرکت با مسئولیت محدود یکسان است. سرمایه از طریق خریداری سهام تأمین می‌شود
تعهدات و مسئولیت	سهامدار هیچ تعهدی ندارد که شرکت با مسئولیت محدود داشته باشد و شرکت با مسئولیت محدود تعهدی ندارد که سهامدار، عهده دار آن باشد. سهامداری که مرتب وظایف خود را نادیده گرفته و یا برای حصول اهداف شرکت با مسئولیت محدود مانع ایجاد کند، با بیش از 50 درصد رأی سهامداران می‌تواند اخراج شود.	شرکت سهامی مسئولیت انجام تعهدات خود را به عهده دارد. سهامدار مسئولیتی بابت تعهدات شرکت سهامی ندارد و دارای خطرات از دست دادن وجوه در نتیجه فعالیت‌های شرکت به منظور افزایش بهای سهام آن می‌باشد. مدیران و سهامداران شرکت‌های سهامی مانند مدیران و سهامداران شرکت‌های دارای مسئولیت محدود، مسئولیت یکسان در چارچوب قانون کیفری را نیز به عهده دارند.
قابلیت انتقال سهام	سهام (بهره مشارکتی) در شرکت‌ها با مسئولیت محدود می‌تواند به طور آزاد بین افراد مقیم اوکراین و همچنین افرادی که در این کشور اقامت دائم ندارند منتقل گردد. انتقال سهام شرکت با مسئولیت محدود مشمول	سهام می‌تواند به طور آزادانه به شرکت مشابه منتقل گردد و همچنین به دارندگان سهام در شرکت مد نظر و یا به اشخاص دیگر از جمله اتباع خارجی منتقل گردد. در شرکت سهامی خاص، سهامداران می‌توانند حق اولویت خرید سهام عرضه شده را داشته باشند.

مقررات ویژه ای نیست مگر سهامداران دیگر، حتی یک بار با انتقال سهام مخالفت نمایند. از زمانی که سهام در اساسنامه و فهرست شرکت های سهامی به ثبت برسد، انتقال سهام شامل مراحل اعم از ثبت مجدد اساسنامه و اصلاح فهرست شرکت های ثبت شده می باشد.	از زمانی که سهام در سازمان امانت اوراق بهادار به ثبت برسد، سپرده گذاران و یا امانت داران می توانند در انتقال سهام مشارکت داشته باشند
- اجلاس عمومی سهامداران - ارگان اجرایی (هیأت مدیره و یا تنها یک مدیر) - هیئت نظارت به عنوان ارگان نظارتی - سایر مراجع مدیریتی و نظارتی در صورتی که همین مراجع در اساسنامه شرکت با مسئولیت محدود مندرج گردد	- اجلاس عمومی سهامداران - ارگان اجرایی (هیأت مدیره و یا تنها یک مدیر) - هیئت نظارت (10 نفر یا تعداد بیشتری از سهامداران در شرکت های سهامی مجاز است) - ارگان حسابرسی
- نشست مؤسسان شرکت - ثبت شرکت توسط مراجع مربوطه	- عرضه سهام - نشست مؤسسان و - ثبت شرکت توسط مراجع مربوطه
مراجع مسئول ثبت شرکت، مراجع اجرایی در شهرداری و محضر داران می باشند .	مراجع مسئول ثبت سهام، کمیسیون ملی اوراق بهادار و بازار سهام
- صورتحلسه مؤسسان شرکت - اساسنامه - مدارک مؤسسان شرکت (خلاصه ای از فهرست شرکت ها، سند بانکی یا دادگاه مربوطه یا ...) در صورتی که مؤسسان از میان اتباع خارجی باشند.	اسناد و مدارک لازم جهت ثبت شرکت
مراجعه کننده باید مدارک را به صورت چاپی یا الکترونیکی ارائه نماید	
24 ساعت توسط سازمان دولتی ثبت شرکت ها 2-5 روز کاری - کلیه مراحل ثبت شرکت از جمله ثبت آن توسط مراجع مالی، افتتاح حساب بانکی و ...	مدت زمان ثبت شرکت
- ثبت شرکت رایگان می باشد - هزینه های خدمات محضر در ارتباط با تأیید امضای مدارک مربوط به تأسیس شرکت. اما این مبلغ معمولاً به بیش از چند صد دلار نمی رسد.	هزینه تأسیس شرکت
- شرایطی مانند شرکت با مسئولیت محدود می باشد و همچنین: - انتشار سهام معادل 0/1 درصد سهام منتشره به ارزش اسمی می باشد اما نباید بیش از 50 برابر حد اقل هزینه زندگی باشد (در ماه آوریل سال 2017 هزینه انتشار سهام معادل 80000 گریونا و یا 3000 دلار بود).	
شرایطی مانند شرکت با مسئولیت محدود می باشد و همچنین:	گزارش دهی ماهانه، سه ماهه و یا سالانه ، بسته به نوع سیستم مالیاتی.
خواسته های مربوط به گزارش دهی	

• شرکت سهامی مرتب اطلاعات مورد نیاز و اطلاعات خاص را جهت ارائه به کمیسیون ملی اوراق بهادار و مبادلات تهیه می نماید و این اطلاعات برای عموم قابل دسترس می باشد.		
--	--	--

3- دیگر اشکال کسب و کار و انجام فعالیت های کشاورزی در اوکراین

- سرمایه گذاران خارجی نیز می توانند وارد بازار اوکراین شده و بدون ثبت نهاد کسب و کار در صورت انتخاب یکی از گزینه های زیر فعالیت های خود را در اوکراین انجام دهند :
- قراردادهای نمایندگی^۲ (توافقی است که بر اساس آن، یکی از طرفین موظف است با هزینه طرف مقابل، یک یا چند توافقنامه را با طرف ثالث به نفع شریک خود منعقد نماید)؛
 - تأسیس شرکت مشترک با شریک اوکراینی^۳؛
 - ثبت دفتر نمایندگی در اوکراین که می تواند تجاری یا غیر تجاری باشد.

قراردادهای اعطای نمایندگی

در این گونه قراردادهای، به شرکت های خارجی اجازه داده می شود فعالیت های خود را در اوکراین بدون ادغام نهادهای کسب و کار، استخدام پرسنل، انطباق با سیستم حسابداری محلی، گزارش دهی و اجرای سایر مقررات و عهده دار شدن در ارتباط با هزینه ها و ریسک های مربوطه انجام دهد.

تأسیس شرکت مشترک با شریک اوکراینی

تأسیس شرکت با مسئولیت محدود گزینه راحت تری برای دایر شدن فعالیت های کسب و کار در اوکراین بویژه در مرحله اول در اختیار قرار می دهد. چنین سرمایه گذاری مشترکی معمولاً به شکل یک « قرارداد فعالیت مشترک» بین سرمایه گذار خارجی و شرکای اوکراینی وجود دارد. چنین قراردادی مستلزم ثبت در سازمان مالی^۴ دولتی اوکراین است.

دفتر نمایندگی

^۲ Agency and commission agreements.

^۳ Joint venture.

^۴ State fiscal service of Ukraine.

شرکت‌های خارجی می‌توانند فعالیت‌های خود را در اوکراین از طریق افتتاح دفتر نمایندگی نیز انجام دهند. دفتر نمایندگی یک شخص حقوقی نیست بلکه یکی از بخش‌های شرکت خارجی می‌باشد. وزارت توسعه اقتصادی و بازرگانی اوکراین دفاتر نمایندگی شرکت‌های خارجی در اوکراین را به عنوان نهادهای تجاری (دائم) یا غیر تجاری به ثبت می‌رساند. مراحل ثبت این نوع شرکت‌ها پس از ارسال تمام اسناد و مدارک لازم و پرداخت عوارض دولتی (حدود 2500 دلار) تا 30 روز کاری طول می‌کشد. به دفتر نمایندگی که فعالیت‌های بازرگانی را انجام می‌دهد جهت اخذ مالیات مراجعه می‌شود. در صورت وجود موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف بین اوکراین و کشور متبوع شرکت خارجی، صرفاً بخشی از درآمد نمایندگی آن شرکت در اوکراین مشمول پرداخت مالیات می‌شود.

خلاصه روند ثبت شرکت‌ها

24 ساعت	مراحل ثبت شرکت سهامی	2 تا 3 ماه	24 ساعت	مراحل ثبت شرکت با مسئولیت محدود
	ثبت سهام توسط کمیسیون ملی اوراق بهادار و مبادلات			تهیه اسناد و مدارک مربوط به تأسیس شرکت
	تأیید موضوعات مربوط به سهام در اجلاس مؤسسان، تهیه اسناد و مدارک مربوط به تأسیس شرکت			ارائه اسناد و مدارک ذی ربط به مراجع ثبت شرکت‌ها
	ارائه اسناد و مدارک به سازمان مربوط به ثبت شرکت‌ها			هماهنگی اسناد و مدارک مد نظر و ثبت شرکت با مراجع فعال در زمینه ثبت شرکت‌ها و امور مالی
	هماهنگی اسناد و مدارک و موضوع ثبت آن با مراجع ثبت شرکت‌ها و امور مالی			تهیه خلاصه ای از فهرست جامع نهادهای ثبت شده
	ارائه گزارش مربوط به تأسیس شرکت به کمیسیون ملی اوراق بهادار و مبادلات و دریافت گواهی ثبت سهام			

توجه: اطلاعات بیشتر در خصوص فعالیت‌های نهادهای قانونی در سایت‌های زیر قابل دسترس می‌باشد.

Ministry of Justice of Ukraine - <https://minjust.gov.ua/en>

Unified State Register - <https://usr.minjust.gov.ua/ua/home>

State Fiscal Service of Ukraine - <http://sfs.gov.ua/>

Law of Ukraine "On state registration of legal entities, private entrepreneurs and public associations" -

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

فصل سوم:

پایان فعالیت های کسب و کار / ورشکستگی

1- اطلاعات کلی مربوط به پایان فعالیت های کسب و کار

سرمایه گذار خارجی می تواند فعالیت های شرکت های (اشخاص حقوقی) خود را در اوکراین از طریق تغییر سازمانی (ادغام، تأسیس شعبه) و یا انحلال شرکت، به پایان برساند. در صورت تغییر سازمانی، کلیه دارایی ها، حقوق و تعهدات به جانشین منتقل می گردد. فعالیت های شخص حقوقی از همان تاریخی به پایان می رسد که پایان یافتن فعالیت های آن در فهرست جامع اشخاص حقوقی، کارفرمایان خصوصی و تشکلات عمومی به ثبت برسد.

تصمیم مربوط به پایان دادن به فعالیت های شخص حقوقی می تواند توسط سهامداران و یا بر اساس حکم دادگاه اتخاذ شود. پس از اتخاذ چنین تصمیمی، سهامداران و یا دادگاه باید ظرف 3 روز موضوع را به مرجع ثبت دولتی اطلاع دهند. در صورت پایان یافتن فعالیت های شرکت، مشارکت کنندگان و یا دادگاه باید کمیسیون مربوط به تغییر سازمانی و یا انحلال شرکت را تشکیل دهند و همچنین رئیس کمیسیون فوق الذکر و یا مسئول انحلال شرکت و مراحل و مهلت اجابت خواسته های طلبکاران را تعیین نمایند که این مراحل می تواند کمتر از 2 ماه و بیش از 6 ماه از تاریخ ابلاغ در خصوص پایان رسیدن فعالیت های شرکت به طول انجامد. از تاریخ تشکیل، کمیسیون مذکور همه امور قانونی کسب و کار شرکت را مدیریت می نماید.

2- ادغام، تقسیم، سازماندهی مجدد.

ادغام، تقسیم و یا روش دیگر سازماندهی مجدد شخص حقوقی بر اساس تصمیم گیری سهامداران شرکت و یا حکم دادگاه انجام می شود. پس از گذشت مدت زمان لازم برای تسویه حساب با طلبکاران و جلب رضایت و یا عدم رضایت آنها، کمیسیون مربوطه صورتجلسه مربوط به انتقال شرکت (در صورت ادغام و یا تقسیم آن) و یا خروج شرکت های زیر مجموعه را تهیه خواهد کرد تا سهامداران این موضوع را به نحو مقتضی مورد تأیید قرار دهند. اشخاص حقوقی که در اثر تغییر سازمانی و یا انحلال شرکت باقی بمانند تعهدات شرکتی که فعالیت های آن به پایان رسیده را به عهده خواهند داشت.

3- انحلال شرکت

شخص حقوقی می تواند بر اساس تصمیم اعضای شرکت و یا حکم دادگاه منحل شود. از روز اعلام موضوع انحلال شرکت به سازمان ثبت دولتی، کمیسیون انحلال باید کلیه اقدامات مربوط به جمع آوری بدهی ها را انجام داده، به هریک از بدهکاران، سهامداران و یا دادگاه ذی ربط اطلاع رسانی نموده و اطلاعات مربوط به شعب فرعی با نمایندگی های شرکت را تهیه نماید. همچنین کمیسیون انحلال شرکت کلیه حساب های مالی را (به غیر از یک حساب برای تسویه حساب با طلبکاران) مسدود می نماید، کلیه دارایی های شرکتی که منحل می شود و همچنین شعب و بخش های فرعی آن را بررسی و فعالیت های آنها را تعطیل و کارکنان شخص حقوقی مورد نظر را اخراج نموده و پروانه ها، مهرها و مجوزها و سایر مدارک شرکت را به نهادهای ذی ربط برمی گرداند، گزارش لازم را به مراجع دولتی ذی ربط ارائه و مدارک لازم برای ثبت انحلال شدن شرکت را نیز تهیه می نماید.

4 - ورشکستگی

شخص حقوقی می تواند توسط دادگاه تجاری که دارای صلاحیت در حوزه آن شرکت باشد، به عنوان شرکت ورشکسته شناخته شود.

در صورتی که مطالبات طلبکاران معادل سیصد برابر حداقل حقوق (در ماه آوریل این مبلغ 960000 گریونا و یا 36090 دلار بوده است) و یا بیشتر از آن باشد و بدهکار این مطالبات را ظرف سه ماه پس از مهلت مقرر، تسویه نکرده باشد، دادگاه تجاری پروسه ورشکستگی شرکت را آغاز می کند. هم بدهکار و هم طلبکار(ان) باید پرونده مربوط به ورشکستگی را تهیه نمایند. دادگاه روش مدیریت دارایی ها به منظور حصول اطمینان از استفاده مؤثر و کارآمد از دارایی های بدهکار و همچنین بررسی اوضاع مالی و روش انجام اقدامات مناسب (بازسازی، تعیین وضعیت و یا انحلال شرکت) را برای تأمین مطالبات طلبکاران تعیین می نماید.

در صورتی که شخص حقوقی به عنوان ورشکسته شناخته شود، مراحل مربوطه مدت 12 ماه به طول می انجامد. در حکم شناسایی شرکت ورشکسته به عنوان بدهکار، دادگاه مسئول انحلال شرکت را از میان اشخاص مسئول تعیین نموده و همچنین می تواند به پیشنهاد مسئول انحلال شرکت، اعضای کمیسیون انحلال شرکت را تعیین نماید. مسئول انحلال شرکت وظایف خود را تا پایان مدت ثبت شرکت ورشکسته در فهرست جامع اشخاص حقوقی، کارفرمایان خصوصی و تشکلات عمومی انجام خواهد داد.

کلیه داریی های شخص ورشکسته به عنوان دارایی های شرکت منحل شده محسوب می شود. پس از فهرست برداری و انجام ارزیابی های لازم، مسئول انحلال شرکت، دارایی های شرکت ورشکسته را از طریق فروش سهام آن و یا از طریق مزایده یا به طور مستقیم به اشخاص حقوقی یا افراد دیگر می فروشد. در صورتی که پس از طی مراحل انحلال شرکت چیزی از دارائی های شرکت ورشکسته باقی نماند، دادگاه نسبت به انحلال یا ورشکسته شدن شرکت تصمیم گیری می نماید.

خلاصه روند انحلال شرکت

تصمیم گیری در مورد انحلال شرکت (تشکیل کمیسیون انحلال شرکت)		
اعلامیه مربوط به ثبت در مراجع دولتی	اعلامیه مراجع امور مالی، اعلامیه در خصوص حسابرسی شرکت ها	صدور اعلامیه سازمان های امور مالی
اعلامیه بستانکاران (باید به طلبکاران در فرجه زمانی 2-6 ماه ارائه شود تا آنان خواسته های خود را مطرح نمایند)		
سایر اقدامات مربوط به انحلال شرکت		
1- بستن حساب های بانکی		
2- ارزیابی و فهرست برداری دارایی ها		
3- اخراج کارکنان شرکت		
4- جمع آوری بدهی ها		
5- تأیید تراز مالی موقت		
6- تسویه حساب با طلبکاران		
7- تأیید ترازنامه		
8- توزیع دارایی های باقی مانده (در صورت وجود).		
9- بایگانی اسناد رسمی در مراجع مربوطه		
10- ارائه اسناد مربوط به انحلال شرکت به سازمان ثبت دولتی		

فصل چهارم: نظام مالیاتی

1- گزارشات و تعهدات مالیاتی

پرداخت کننده مالیات بر درآمد، علاوه بر اعلامیه مالیاتی مربوطه، سه ماهه و یا سالانه، اعلامیه مالی مربوط به کسب و کار خود به غیر از کسب و کار و یا بازرگانی خرد را به مراجع ذی ربط نیز ارائه می نماید. اشخاص حقوقی، شرکت های خارجی، دفاتر نمایندگی های دایم و پرداخت کنندگان مالیات به طور انفرادی و همچنین نمایندگان تام الاختیار آنها و مسئولین امور مالیاتی عهده دار مسئولیت ورشکستگی، نقض روش پر کردن اسناد حسابداری و ... می باشند.

2- مالیات بر سود شرکت ها:

در اوکراین نرخ پایه مالیاتی بر سود شرکت معادل 18 درصد می باشد.

2016	آرژانتین	برزیل	ایتالیا	روسیه	قزاقستان	اوکراین	بلاروس	لهستان
مالیات بر سود مشترک	35 در صد	34 در صد	27/9 در صد	20 در صد	20 در صد	18 در صد	18 در صد	19/15 در صد

3- مالیات ویژه بخش کشاورزی

قوانین مالیاتی اوکراین، بعضی امتیازات را برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی که در چارچوب نظام ویژه مالیاتی در بخش کشاورزی عمل می کنند، ارائه می نماید. تولید کننده محصولات کشاورزی می تواند با توجه به شرایط زیر پرداخت کننده مالیات واحد گروه چهارم باشد:

- در صورتی که سهم او در تولید محصولات کشاورزی در سال قبل به 75 درصد یا بیشتر رسیده باشد؛
- در صورتی که پرداخت کننده مالیات از زمین کشاورزی خود استفاده نموده و یا زمین را اجاره کرده باشد.

مالیات واحد گروه چهارم در ارتباط با زمین های کشاورزی و یا زمین های تحت مالکیت یا مورد بهره برداری صندوق یا بنیاد آب، اعمال می گردد. بنابراین، پایه مالیاتی معادل بهای تعیین شده یک هکتار زمین زیر کشت در چارچوب سیستم پولی و شاخص گذاری است.^۵ نرخ های خاص مالیات واحد گروه چهارم بسته به نوع زمین، موقعیت قطعه زمین و میزان در صد آن نسبت به پایه مالیاتی به شرح زیر محاسبه می شود:

* برای زمین های زراعی و قابل کشت، مرغزار و مراتع 0/95 (برای زمین های قابل کشت حدود 10/8 دلار بابت یک هکتار، برای مرغزار حدود 2/5 دلار بابت 1 هکتار، برای مراتع 1/9 دلار بابت 1 هکتار) (با توجه به میانگین نرخ گریونا در سال 2017)؛

*- برای زمین های قابل کشت، مرغزار و مراتعی که در مناطق کوهستانی، باتلاقی و جنگلی قرار دارند - 0/57 (برای زمین های قابل کشت حدود 6/48 دلار بابت یک هکتار، مرغزار حدود 1/51 دلار بابت 1 هکتار، برای مراتع 1/18 دلار بابت 1 هکتار)؛

*- برای زمین هایی که گیاهان پایا و چندساله در آنجا پرورش می یابد 0/57 (حدود 11/28 دلار بابت یک هکتار)؛

*- برای گیاهان پایا که در مناطق کوهستانی، باتلاقی و جنگلی پرورش می یابد 0/19 (حدود 3/76 دلار بابت یک هکتار)؛

*- برای کشت زمین های حفاظت شده 6/33 (حدود 72 دلار بابت یک هکتار)

4- عوارض (مالیات غیر مستقیم) و مالیات مصرف کالاها و خدمات

در وهله اول مالیات پرداخت کنندگان، تولیدکنندگان کالا در داخل اوکراین یا صادرکنندگان و واردکنندگان کالا به اوکراین هستند، کالاهای مشمول مالیات شامل انواع مشروبات الکلی و دخانیات، فرآورده های نفتی و برق می شود. براین اساس، عملیات زیر مشمول مالیات غیر مستقیم می شود:

⁵ «مالیات گروه چهارم» در سال 2015 م. در اوکراین وضع شده و این نوع مالیات جایگزین کلیه انواع مالیات و عوارضی شده که پرداخت آن

توسط سایر پرداخت کنندگان مالیات اجباری می باشد. پرداخت کنندگان «مالیات واحد گروه چهارم» از پرداخت مالیات بر سود و دارائی (به

غیر از مالیات بر قطعات زمین که جهت تولید کالا بکار نمی رود) و بهای اجازه منابع آب معاف می شوند (https://www.juridicheskij-supermarket.ua/page_fix-selhoznaolog.html).

- فروش کالاهای مشمول مالیات غیر مستقیم ساخت اوکراین؛
- فروش (و یا انتقال) کالاهای مشمول مالیات غیر مستقیم برای مصارف شخصی، فرآوری صنعتی، فرایندهای تولید، سرمایه گذاری و پرداخت به پرسنل (شرکت های سازنده کالا)
- واردات کالاهای مشمول مالیات غیر مستقیم به قلمرو گمرکی اوکراین؛
- فروش کالاهای توقیف شده مشمول مالیات غیر مستقیم وارد شده به کشور که مالک آنها نا مشخص باشد ؛
- پیکر بندی مجدد وسیله نقلیه وارد شده به اوکراین به شکل اتومبیل؛
- عمده فروشی برق؛
- فروش سوخت.

5- مالیات بر درآمد اشخاص

- شخصی حقیقی مالیات بر درآمد شخصی را صرف نظر از محل اقامت خود می پردازد. در حالی که اشخاص مقیم ، مالیات بر درآمدهای کسب شده در هر جای دنیا را می پردازند، اشخاص غیرمقیم صرفاً مالیات بر درآمد بدست آمده در اوکراین را پرداخت می نمایند.
- درآمدهای مشمول مالیات شامل موارد زیر می باشد:
- دستمزد که توسط شرکت اوکراینی و یا خارجی به کارکنان پرداخت می شود، پاداش و سایر مبالغی که در چارچوب قرارداد منعقد بر اساس قانون مدنی اعطا شود؛
 - درآمد ناشی از فروش ساختمان ها و بناها در چارچوب حق مالکیت و یا خارج از آن ؛
 - بهره دریافت شده از بانک و سود سهام دریافت شده از شخص حقیقی و یا حقوقی اوکراینی و ...
- بعضی انواع درآمدها معاف از مالیات هستند (از جمله کمک های مالی دولتی و اجتماعی به شکل بودجه هدفمند یارانه ها و ...)
- در سال 2017 م. مالیات بر درآمد اشخاص به نرخ های زیر اعمال می شد:
- 18 درصد بر درآمد به شکل حقوق، مبلغ تشویقی، جبرانی و یا مبالغی دیگر دریافتی توسط افراد در چارچوب قرارداد منعقد شده بر اساس قوانین کار و مدنی؛
 - 5 درصد سود سهام محاسبه شده توسط شرکت های پرداخت کننده مالیات؛
 - 18 درصد بر انواع درآمدهای غیرفعال .

6- مالیات بر ارزش افزوده

20 درصد مالیات بر ارزش افزوده بر تأمین کالاها و خدمات در داخل قلمرو گمرکی اوکراین و همچنین بر واردات و صادرات کالاها اعمال می گردد. صرفاً اشخاصی مشمول ثبت نام به عنوان پرداخت کنندگان مالیات بر ارزش افزوده می شوند که مبلغ کل عملیات مربوط به تأمین کالا و خدمات آنها طی 12 ماه گذشته به 1000000 گریونا برسد. اشخاص حقوقی نیز می توانند (بدون توجه به میزان کالا و خدمات مشمول مالیات) داوطلبانه به عنوان پرداخت کنندگان مالیات بر ارزش افزوده ثبت نام نمایند.

7- تأمین اجتماعی

علاوه بر عوارضی که در قانون مالیات تعریف شده، پرداخت کنندگان مالیات در اوکراین نیز موظفند حق بیمه اجتماعی⁶ را پرداخت نمایند. این حق بیمه در صورتی که پاداش و یا سایر مبالغ به نرخ 22 درصد درآمد ناخالص معادل 25 برابر مبلغ کافی برای امرار معاش ماهیانه باشد، پرداخت می شود (در ماه آوریل سال 2017 این مبلغ معادل 40000 گریونای اوکراینی (حدود 1500 دلار) بوده است).

8- مالیات های محلی

انواع مالیات و عوارض محلی شامل مالیات بر دارایی ها، مالیات جامع یا یکپارچه و مالیات بر پارکینگ می شود. مالیات بر دارایی ها شامل مالیات بر اموال غیر منقول، مالیات بر حمل و نقل و وجوه قابل پرداخت بابت زمین می شود. نرخ مالیات بر اموال غیر منقول توسط مقامات محلی وضع می شود اما نباید بیش از 1/5 درصد میزان حداقل حقوق بابت یک متر مربع در چارچوب مالیات پایه حقوق باشد (در ماه آوریل سال 2017 حد اکثر نرخ معادل 48 گریونا (حدود 1/80 دلار) بابت 1 متر مربع بود). مالیات بر حمل و نقل در ارتباط با مالکان خودروهایی وضع می شود که عمر آنها بیش از 5 سال نباشد و متوسط قیمت آنها در بازار بیش از 375 برابر

⁶ Unified Social Security Contributions.

میزان حد اقل حقوق باشد (در ماه آوریل سال 2017 میزان حد اقل حقوق معادل 3200 گریونا (حدود 120 دلار) بود. این رقم از ژانویه 2019 به 4173 گریونا افزایش یافت)

9- مزایای سیستم مالیاتی اوکراین

در مورد مالیات بر درآمد شرکت ها ، هیأت دولت و پارلمان مصوبات مربوط به کاهش نرخ مالیات بر درآمد شرکت ها را از 23 درصد در سال 2011 به 18 درصد در ماه ژانویه سال 2014 تصویب کردند. سیستم مدیریت دیجیتالی مالیات بر ارزش افزوده نیز وضع شده است. مالیات یکپارچه اجتماعی در چارچوب بیمه اجتماعی، جایگزین چهار نوع مالیات دیگر شده و بدین ترتیب سیستم مدیریتی تسهیل شده است. نرخ مالیات یکپارچه اجتماعی به میزان قابل توجهی (از 36 درصد به 22 درصد) کاهش یافت.

فصل پنجم:

مقررات تعرفه ای

1- تنظیم تعرفه های مربوط به تجارت بین اتحادیه اروپا و اوکراین

اتحادیه اروپا و اوکراین، توافقنامه جامع تجارت آزاد را به بطور موقت از تاریخ 1 ژانویه سال 2016 به مرحله اجرا گذاشتند. این توافقنامه به معنی این است که هر دو طرف به طور متقابل، بازارهای خود را برای کالاها و خدمات براساس مقررات قابل پیش بینی و قابل اجرا باز می کنند.

این توافقنامه با هدف تقویت تجارت کالا و خدمات بین اتحادیه اروپا و اوکراین از طریق کاهش تعرفه ها و انطباق قواعد و مقررات اوکراین با اتحادیه اروپا در بعضی بخش های صنایع و کشاورزی اجرا می شود.

ضمایم موافقتنامه مشارکت و عضویت وابسته اوکراین در اتحادیه اروپا، شامل توضیحات کامل و جامع از مقررات تعرفه ای برای تجارت بین اتحادیه اروپا و اوکراین است. برای هر یک از اقلام، نرخ پایه مالیات بر واردات و دوره انتقالی که طی آن نرخ پایه کاهش یابد و یا لغو شود نیز تعریف شده است. برای بعضی کالاها، نرخ پایه از تاریخ 1 ژانویه سال 2016 لغو شده است. برای بقیه اقلام، دوره انتقالی جهت سازگاری گام به گام با شرایط یکسان منطقه تجارت آزاد در نظر گرفته شده است.

2- نرخ تعرفه سهمیه ای و سیستم مقررات عوارض گمرکی در موارد افزایش نرخ تعرفه مربوط به سهمیه بندی

توافقنامه جامع روند تجارت آزاد، نرخ تعرفه در ارتباط با سهمیه بندی را پیش بینی می کند. منظور این توافقنامه این است که صادرکنندگان کالاهای اوکراینی می توانند در چارچوب سهمیه بندی مربوطه، کالاهای خود را بدون پرداخت عوارض گمرکی صادر نمایند. هرچند حتی اگر سهمیه بندی موجب ایجاد محدودیت هایی شود، به هر حال چنین اقداماتی، بازار را برای ورود کالاهای مد نظر باز می کند و محدودیت ها نیز افزایش نمی یابد. علاوه بر این، روش سهمیه بندی به موضوع تعداد کل محصولات صادراتی مورد نظر ارتباط ندارد. صادرات کالا بیش از سهمیه هم اکنون امکان پذیر است اما عوارض مربوطه باید پرداخت شود. نرخ تعرفه در ارتباط با سهمیه بندی برای 36 نوع کالا در نظر گرفته شده است.

3- قیمت کالاهای وارداتی

کلیه انواع میوه و سبزیجات، و آب میوه طبیعی که از کشورهایی به غیر از اتحادیه اروپایی به اوکراین وارد شوند باید تشریفات یکسان سازی شده را طی نمایند که بر اساس آن، قیمت ها در بازار محلی تعیین شده و کلیه انواع عوارض گمرکی افزایش یافته بر اساس همین قیمت ها محاسبه می شود. مطابق این سیستم، عوارض شامل نرخ های پایه و عوارض گمرکی افزایش یافته و مبلغ آن به تفاوت بین قیمت کالا و نرخ تعیین شده توسط اتحادیه اروپا بستگی دارد. کالاهای اوکراینی از اولویت برخوردار بوده و از پرداخت عوارض پایه معاف می باشند. علاقمندان به کسب اطلاعات بیشتر در خصوص تجارت در چارچوب توافقنامه تجارت آزاد، می توانند به لینک های زیر نیز مراجعه نمایند:

State support of Ukrainian exports – <http://www.ukrexport.gov.ua/eng/>

B2B platform for exporters and importers – <https://www.go4worldbusiness.com/support>

فصل ششم:

بازگرداندن درآمدها (بازگشت سود)

1- کنترل ارزی

اوکراین دارای یک سیستم نظارت ارزی است که از خروج بلامانع ارز از این کشور جلوگیری می نماید. موافقتنامه مشارکت اوکراین- اتحادیه اروپا، اصل گردش آزاد سرمایه ها را تأمین می نماید.

در راستای اجرای توصیه های صندوق بین المللی پول، بانک مرکزی (ملی) اوکراین محدودیت های موقت را در ارتباط با عملیات مربوط به سود سهام، سود سرمایه و بهره وام و ... وضع نموده است. بانک مرکزی اوکراین این محدودیت ها را بتدریج رفع می نماید. انتظار می رود این محدودیت ها به طور کامل لغو شود در صورتی که بازارها ثابت شده و تعادل در تجارت خارجی در اوکراین برقرار گردد.

بانک مرکزی اوکراین به تسهیل محدودیت های موقت در ارتباط با تسعیر ارز خارجی ادامه می دهد. تسهیلات مد نظر بر اساس سند شماره 30 مورخ 14 آوریل 2017 هیأت مدیره بانک مرکزی اوکراین در خصوص اصلاحات مقررات آن هیأت مدیره مورخ 13 دسامبر سال 2016 به شماره 410 تأیید شده و این اصلاحات در تاریخ 5 آوریل سال 2017 به مرحله اجرا گذارده شد.

طبق مقررات، الزامات اجباری در ارتباط با فروش وجوهی که در نتیجه تبادل تجاری با کشورهای خارجی بدست می آید برای صادر کنندگان کالا تسهیل شده است. در حال حاضر اشخاص حقوقی موظفند 50 درصد (و نه 65 درصد) درآمد خود که در نتیجه تبادل تجاری با کشورهای خارجی بدست آمده را بفروشند. در وهله نخست، این اقدامات با هدف توسعه صادرات شرکت های اوکراینی، که نیاز به واردات برای تولید کالا جهت صادرات دارند، به عمل می آید. لغو محدودیت ها، ریسک های تبادل تجاری با کشورهای خارجی را کاهش داده و همچنین به عملیات بین المللی شرکت ها مساعدت های لازم را ارائه می نماید. همزمان محدودیت ها منجر به کاهش میزان عرضه ارز در بازار بین بانکی نمی شود زیرا که هم اکنون اغلب شرکت ها درآمد خود را به ارز خارجی می فروشند.

بانک مرکزی اوکراین به طور قابل توجهی محدودیت های فروش نقدی ارز خارجی را رفع می کند. از تاریخ 5 آوریل سال 2017 اوکراینی ها می توانند کمتر از 150000 گریونا (حدود

5500 دلار) را به طور نقد از صندوق بانک ها خریداری نمایند. هرچند بانک مرکزی اوکراین حداکثر ارزش خارجی که خریده می شود را به میزانی رسانده که حسابرسی عملیات مربوط به نقدینگی که بیش از آن مبلغ باشد اجباری می باشد.

در اصل، تسهیلات مرحله به مرحله به منظور تقویت محیط تجاری و تثبیت سیستم مالی صورت می گیرد. بر اساس پیش بینی های بانک مرکزی اوکراین، رفع محدودیت های مربوط به تبادل تجاری با کشورهای خارجی باعث بی ثباتی در عملیات بانکی بین المللی و بازار نقدی ارزش خارجی نمی شود اما در عین حال موجب توسعه بازار وجوه نقد و تقویت نقدینگی می گردد.

2- مالیات تکلیفی^۷

افراد مقیم و یا غیر مقیم که منبع و منشأ درآمد آنها در اوکراین باشد مالیات مربوط به انواع منابع درآمد را به نرخ 15 درصد پرداخت می کنند، مگر این که توافقنامه های ذی ربط بین کشورها شرایط دیگری را تعیین کرده باشد. در خصوص درآمدهای مشمول مالیات بر بهره، سود سهام، اجاره بهای استخراج معادن، حمل و بارگیری، درآمدهای سرمایه و ... نوع مالیات از درآمدهای ناشی از تأمین کالا و خدمات اخذ نمی شود.

3- معاهدات مالیات مضاعف

اوکراین دارای مجموعه گسترده ای از توافقات مربوط به مالیات مضاعف در چارچوب مدل سازمان امنیت و همکاری اروپا (OECD) است. این توافقنامه ها به طور کلی دارای شرایط زیر هستند:

- 1- تسهیلات در پرداخت مالیات مضاعف بر کلیه انواع درآمدها؛
- 2- محدودیت در اخذ مالیات توسط یک کشور نسبت به شرکت های مستقر در کشور دیگر؛
- 3- حمایت از شرکت های مستقر در یک کشور دیگر در مقابل اخذ مالیات تبعیض آمیز آن کشور.

جهت بهره برداری از تسهیلات بر اساس توافقنامه مربوطه، شخص غیر مقیم باید گواهی مالیاتی را که توسط سازمان امور مالیاتی کشور دریافت کننده و محل اقامت صادر شده باشد، را ارائه دهد.

⁷ Withholding tax.

فصل هفتم :

قانون اموال (مالکیت)

۱ - ثبت سند زمین و مستغلات

طبق قانون، حقوق و محدودیت های مربوط به املاک و مستغلات از قبیل قطعات زمین از لحظه ثبت دولتی آنها به اجرا در می آیند. دفاتر اسناد رسمی و ادارات ثبت دولتی حقوق قانونی مستغلات را به ثبت می رسانند. آنها باید برای ثبت موارد زیر تصمیم بگیرند :

- در مورد حق امتناع از ثبت - ظرف پنج (5) روز کاری از تاریخ تسلیم اسناد مربوطه به مسئولان ثبت.

- در مورد ثبت اسناد تعهد دار از جمله رهن - ظرف دو روز کاری.

در مورد ثبت رهن - ظرف مدت 1 روز کاری.

۲- ثبت زمین در کاداستر دولتی

حق انحصاری یا تعهد نسبت به یک قطعه زمین باید در کاداستر دولتی ثبت شود. ثبت سند زمین دو پروسه را طی می کند: الف- ثبت قطعه زمین در کاداستر دولتی ب- ثبت در اداره ثبت دولتی (اداره ثبت املاک و معاملات کشور).

۳- محدودیت های زمین برای خارجی ها

هیچ محدودیتی در رابطه با مالکیت مستغلات غیر زمین- ساختمان ها، سازه ها، امکانات، محل دفاتر، آپارتمان ها و غیره وجود ندارد. با این حال، خارجی ها (از جمله شرکت ها، افراد بی تابعیت و بدون وطن و کشورهای خارجی) به دلیل محدودیت های قانون زمین اوکراین نمی توانند مستقیماً مالک زمین های کشاورزی شوند.(مجاز به خرید و فروش زمین های کشاورزی نمی باشند).

اتباع بیگانه و افراد بی وطن که زمین های کشاورزی را به ارث می برند، باید ظرف یک سال آن را انتقال دهند.

در رابطه با زمین های غیر کشاورزی، اشخاص حقوقی خارجی و سرمایه گذاری مشترک با مشارکت طرف خارجی می تواند مالکیت زمین های غیر کشاورزی در داخل مرزهای کشور را بدست آورد. این در مورد خرید املاک و مستغلات (به جز قطعه زمین) و یا ساخت املاک و

مستغلات مرتبط با فعالیت های تجاری در اوکراین و خارج از محل های استقرار در مورد خرید املاک و مستغلات (به جز قطعه زمین) است.

زمین های متعلق به دولت و شهرداری تنها از طریق مزایده های زمین (به جز چند مورد خاص که عمدتاً مربوط به استفاده آینده از زمین می شود)، به دست می آید.

۴- معاملات زمین های کشاورزی، زمین های رهنی

اصل قانونی حاکم بر روابط زمین در اوکراین، قانون زمین سال (2001) است. جنبه های مختلف مسائل مربوط به زمین نیز توسط سایر اقدامات قانونی زیر تنظیم شده است:

- قانون اجاره زمین؛
 - قانون کاداستر زمین دولتی؛
 - قانون ارزیابی زمین؛
 - قانون برنامه ریزی زمین
 - قانون حفاظت از زمین؛
 - قانون استمهال زمین ، و
 - سایر قوانین و مقررات مربوطه.
- طبق قانون زمین، زمین های کشاورزی زمین هایی است که برای تولید محصولات کشاورزی، تحقیقات کشاورزی و زیرساخت های تولیدی، از جمله زیرساخت های بازارهای عمده فروشی محصولات کشاورزی مورد استفاده قرار می گیرند.
- زمین های کشاورزی شامل موارد زیر است:
- مناطق کشاورزی (زمین های زراعی، گیاهان چند ساله، علف های هرز، مراتع و گیاهان)؛ و
 - مناطق غیر کشاورزی (جاده ها و مسیرهای پیاده رو، کشت های حفاظت شده به جز بخش هایی از سرمایه گذاری جنگل ، ساختمان های مزارع، زیرساخت های مربوط به بازار های عمده فروشی محصولات کشاورزی، زمین هایی که به طور موقت مورد استفاده قرار نمی گیرند، و غیره.
- استفاده از زمین های کشاورزی غیر از آنچه که در سند اختصاصی زمین ها مشخص شده، اکیدا ممنوع می باشد.
- شرکت های کشاورزی تنها می توانند از زمین های کشاورزی برای تولید محصولات کشاورزی استفاده کنند.

معاملات مربوط به زمین های کشاورزی در حال حاضر با توجه به قانون سال 2002 تا زمانی که پارلمان قانون جدید بازار زمین های کشاورزی را تصویب نکرده، ممنوع است. پس از مهلت قانونی معاملات زیر ممنوع است:

- زمین های متعلق به دولت و شهرداری نمی توانند به فروش برسند(مگر اینکه این کار برای رفع نیازمندی های عمومی در یک پروسه خاص صورت گیرد)؛
- زمین های کشاورزی خصوصی برای تولید کالای کشاورزی یا زراعت نمی توانند به خارجی ها داده شوند، مگر در موارد ارث، مبادله برای یک زمین دیگر یا خرید برای نیاز عمومی؛
- استفاده مورد نظر (کاربری) زمین های کشاورزی خصوصی برای تولید محصولات کشاورزی یا زراعت تنها در صورت اختصاص بیشتر زمین مربوطه به یک سرمایه گذار برای انجام فعالیت تحت قراردادهای مشارکت تولید ، می تواند تغییر کند.

فصل هشتم:

الزامات (مقررات) مهاجرت

1- مجوزهای ورود

بر اساس سه نوع سند (مجوز)، اقامت در اوکراین مجاز می باشد:

- روادید؛

- پروانه اقامت موقت؛

- پروانه اقامت دائم.

مراجع صدور روادید، پروانه کار و پروانه اقامت با توجه به این که تابع دستگاه های مختلف می باشند، مستقل هستند. وزارت امور خارجه با سفارتخانه ها و کنسولگری ها مسئولیت صدور روادید را بر عهده دارند. اداره دولتی کار و امور اجتماعی از طریق مراکز محلی کار و اشتغال پروانه کار و اداره دولتی مهاجرت از طریق ادارات محلی خود، پروانه اقامت صادر می کنند.⁸

افرادی که برای اشتغال به کار وارد اوکراین شده باشند می توانند پروانه اقامت موقت دریافت نمایند. آنها باید درخواست خود را به اداره محلی خدمات مهاجرت دولتی ارائه دهند و پس از اخذ اجازه اقامت موقت باید محل اقامت خود را ثبت کنند.

با این وجود، داشتن مجوز اقامت دائم معمول نیست و همه نمی توانند پروانه اقامت دائم دریافت کنند، مگر گروه های اتباع خارجی زیر:

- اخلاف و نوادگان شهروندان اوکراینی؛

- افرادی که حد اقل 100000 دلار و یا معادل آن در اوکراین سرمایه گذاری کنند؛

- شخصیت های برجسته علمی و فرهنگی⁹ که مهاجرت آنها به اوکراین در چارچوب منافع اوکراین می باشد؛

- متخصصان و یا کارگران دارای تخصص سطح بالا که برای اقتصاد اوکراین مورد نیاز باشند؛

- برخی گروه های خاص دیگر.

اتباع خارجی قبل از درخواست مجوز یا پروانه اقامت دائم، باید مجوز مهاجرت به اوکراین را کسب نمایند. تقاضای کسب این نوع مجوز باید توسط اتباع خارجی که در اوکراین اقامت قانونی دارند به سفارتخانه ها و کنسولگری های اوکراین و یا اداره دولتی مهاجرت ارائه شود. مدت بررسی

یکی از موانع عمده تسهیل صدور روادید، سرویس امنیتی اوکراین است.⁸
Specialist s and cultural workers.

تقاضانامه ممکن است بیش از یک سال طول نکشد. اتباع خارجی باید ظرف 5 روز کاری پس از ورود به اوکراین تقاضای صدور پروانه اقامت دائم را به اداره دولتی مهاجرت ارائه نمایند. اداره دولتی مهاجرت پروانه اقامت دائم را ظرف یک هفته پس از دریافت تقاضای مربوطه صادر می نماید.

2- مقررات روادید - تقاضای صدور روادید

اتباع خارجی به جز دارندگان گذرنامه سیاسی و خدمت جهت ورود به اوکراین باید روادید دریافت نمایند. دو نوع اصلی روادید وجود دارد:

- روادید C برای مدت کوتاه یک بار ورود، دو بار ورود و یا چند بار ورود که می تواند طی مدت 180 روزه برای حد اکثر 90 روز صادر گردد؛ (در یک دوره 180 روزه مدت اقامت 90 روز)

- روادید D برای مدت طولانی (حداکثر 90 روز) به منظور بررسی مدارک متقاضی در طی این مدت صادر می گردد. (در این مدت مدارک لازم برای اقامت تهیه و ارائه می گردد).

اتباع اتحادیه اروپا، آمریکا و کانادا و بعضی کشورهای دیگر، برای ورود به اوکراین نیاز به روادید کوتاه مدت ندارند (تا 90 روز در یک دوره 180 روزه)

در روند درخواست برای اخذ روادید، متقاضی باید جهت تکمیل فرم و ارائه اسناد لازم شخصاً به بخش کنسولی سفارت اوکراین در کشور مربوطه مراجعه نماید.

پس از تکمیل فرم تقاضانامه، روادید طی 15 روز تقویمی صادر می شود. در صورتی که این امر مستلزم بررسی های تکمیلی باشد این مدت می تواند تا 30 روز افزایش یابد. توصیه می شود تقاضای صدور روادید حد اقل یک ماه قبل از تاریخ عزیمت ارائه شود.

وجوه قابل پرداخت به بخش کنسولی جهت صدور روادید بسته به نوع روادید از 85 دلار تا 200 دلار متغیر است.

3 - اجازه کار

پروانه یا مجوز کار برای کارفرما و نه برای کارمند صادر می شود. نام کارمند در پروانه کار درج می شود. کارفرما جهت دریافت پروانه کار، ابتدا با سندی که دلایل دریافت روادید و پروانه اقامت توسط کارمند تشریح شده باشد، به اداره کار و امور اجتماعی مراجعه می نماید.

پروانه کار برای مدت اعتبار قرارداد اشتغال به کار صادر می شود اما مدت اعتبار آن نباید بیش از یک سال باشد و گزینه مربوط به تمدید نامحدود به شرط موافقت کارمند نیز باید در نظر گرفته شود. هزینه صدور مجوز کار 240 دلار و تمدید پروانه کار رایگان می باشد.

اسناد و مدارک زیر باید به اداره دولتی کار و امور اجتماعی ارائه شود :

- مدارک تحصیلی و یا گواهی نامه های مربوطه تأیید شده توسط محضر و مهر «آپوستیل»^{۱۰} که این نوع مهر توسط وزارت امور خارجه و یا سفارتخانه های اوکراین جهت تأیید اسناد و مدارک استفاده می شود و ترجمه رسمی این مدارک باید به زبان اوکراینی باشد؛

- گواهی پزشکی و سلامت و عدم اعتیاد کارمند و همچنین عدم ابتلای وی به بیماری های واگیر؛
- گواهی عدم سوء پیشینه کارمند، صادره توسط وزارت کشور اوکراین در صورتی که کارمند هنگام صدور مجوز کار در اوکراین مقیم باشد؛ و یا گواهی عدم سوء پیشینه تأیید شده توسط محضر و مهر «آپوستیل» که این سند توسط مراجع صلاحیت دار کشور محل اقامت کارمند صادر می شود در صورتی که کارمند در خارج از اوکراین مقیم باشد(وقتی که پروانه کار برای وی صادر می گردد) و این گواهی نامه نیز باید ترجمه رسمی شود.

اشخاص زیر می توانند برای اشتغال در اوکراین دلیل ارائه دهند :

- داوطلبان احراز سمت مدیریتی در سازمانی که دارای سهام مشارکتی باشد؛

- داوطلبان احراز سمت هایی که وظایف کاری اصلی آنها، ایجاد آثاری است که حق تکثیر (کپی رایت) و سایر حقوق مرتبط با آن آثار تأمین شود؛

- داوطلبان احراز سمت های مدیریتی و یا متخصصان نرم افزار و برنامه نویسان در شرکت های فناوری اطلاعات ؛

- فارغ التحصیلان 100 دانشگاه برتر جهان مطابق اطلاعات منتشره توسط سه نشریه آخر Times Higher Education یا رتبه بندی دانشگاه های جهان که توسط دانشگاه جیائو تونگ شانگهای به عمل آید و یا رتبه بندی وب سنجی دانشگاه های جهان.

روند اشتغال داوطلبان دارای دلایل ویژه برای مشغول به کار شدن شبیه مراحل عمومی اشتغال به کار می باشد.

¹⁰ Apostilled educational documents(e.g,Diplomas and certificates)

فصل نهم :

قانون استخدام (قرارداد کار)

1- قرارداد استخدام

توافق استخدام می تواند به صورت کتبی یا شفاهی تنظیم شود. بر اساس قانون کار اوکراین، تنظیم توافقنامه استخدام در موارد زیر لازم می باشد:

- استخدام سازمان یافته کارمندان؛
- اشتغال در مناطق دارای شرایط ویژه جغرافیائی و یا زمین شناسی و همچنین شرایط دارای خطر برای سلامتی ؛
- قرارداد استخدام به عنوان نوع خاصی از توافق استخدام؛
- استخدام توسط کارفرمای خصوصی؛
- استخدام اقلیت ها؛¹¹
- استخدام براساس تقاضای کارمند؛
- بعضی موارد دیگر

قرارداد استخدام، نوع خاصی از توافق استخدام می باشد که برای مدت معین منعقد می گردد و به طرفین اجازه می دهد تحت شرایطی آن را خاتمه دهند. این گونه قراردادها صرفاً در موارد تعریف شده در قانون می تواند منعقد گردد.

قاعدتاً توافقات مربوط به استخدام برای مدتی نامعین منعقد می گردند. توافقنامه هایی که برای مدت مشخص منعقد می گردد در صورتی مجاز است که نوع و ماهیت کار، مدت انجام کار و همچنین منافع کارمند مستلزم آن باشد.

2- حقوق کارگر در مدت کار

*زمان کار

¹¹ Minors.

برنامه کار معمول، هشت ساعت در روز و پنج روز کاری در هفته است. حد اکثر ساعات کاری در یک هفته، 40 ساعت می باشد.

اضافه کار در شرایط فوق العاده، طبق قانون و با مجوز قبلی اتحادیه تجاری ذی ربط مجاز است. برای چنین کاری (اضافه کار) باید دو برابر پرداخت شود. کل مدت اضافه کار نباید بیش از 120 ساعت در سال و بیش از چهار ساعت طی دو روز متوالی باشد.

حد اقل میزان حقوق

حد اقل میزان حقوق بر اساس قانون بودجه تعیین می شود. از تاریخ 1 ژانویه سال 2017، حد اقل میزان حقوق در اوکراین 3200 گریونا بود که معادل حدود 118/30 دلار به نرخ بانک مرکزی اوکراین می باشد. این رقم از ژانویه 2019 به 4173 گریونا افزایش یافته است.

کار نیمه وقت

روز کاری می تواند با توافق کارفرما و کارمند کوتاه شود. در بعضی موارد، کارفرمایان موظفند موافقت نمایند تا روز کاری بعضی کارمندان کوتاه (نیمه وقت) باشد، مثلاً بر اساس تقاضای زنان باردار، زنانی که دارای فرزند زیر 14 سال یا فرزند ناتوان باشند و همچنین زنانی که از اعضای بیمار خانواده مواظبت می نمایند. در این صورت کارمزد متناسب با ساعات کاری کارمندان پرداخت می شود.

تبعیض

مطابق قانون اساسی اوکراین، هر نوع تبعیض ممنوع می باشد. قانون کار، تأکید خاصی بر غیر قانونی بودن امتناع از استخدام زنان، کاهش میزان حقوق آنها به خاطر بارداری یا پرورش فرزندان زیر 14 سال یا معلول^{۱۲} دارد.

برای استخدام افراد معلول سهمیه هایی در نظر گرفته شده است. برای شرکت هایی که تعداد کارمندان آنها از 8 تا 25 نفر باشد، استخدام یک نفر معلول تعیین شده است و در صورتی که تعداد کارکنان یک شرکت بیش از 25 نفر باشد، 4 درصد کل نیروی کار آن شرکت ها از بین افراد معلول و ناتوان استخدام می شوند.

بعضی افراد (بیکاران، والدین تنها و مجرد، و ...) می توانند در چارچوب سهمیه کارکنان دریافت کننده یارانه (گروه های یارانه ای) استخدام شوند. در این مورد سهمیه تعیین شده برای شرکت های دارای 20 کارمند به بالا، 5 درصد می باشد.

¹² Disabled.

مرخصی (تعطیلات)

حداقل مدت مرخصی استحقاقی 24 روز در سال می باشد و این مدت شامل مرخصی استعلاجی و تعطیلات رسمی نیست. بعضی از گروه های کارمندان می توانند از مرخصی بیشتری استفاده نمایند.

مرخصی بیماری و زایمان

کارمندان از حق دریافت کمک هزینه مدت ابتلا به بیماری از 50 درصد تا صد درصد حقوق برخوردار می باشند و میزان کمک هزینه به سنوات و سابقه کاری بستگی دارد. کمک هزینه بابت پنج روز اول مرخصی درمانی و یا در موارد زایمان توسط کارفرما و بقیه توسط صندوق تأمین اجتماعی تأمین می شود.

به طور معمول، مرخصی زایمان 126 روز است. مرخصی زایمان بدون کمک هزینه یا مرخصی بدون حقوق می تواند تا سه سالگی کودک (و در بعضی موارد تا 6 سالگی) توسط مادر و یا یکی دیگر از اعضای خانواده مورد استفاده قرار گیرد

3- پایان دوره استخدام (خاتمه کار)

دلایل خاتمه کار یا دوره استخدام می تواند از سوی کارفرما، از سوی کارمند، با توافق مشترک، انتقال کارمند به شرکتی دیگر، پایان اعتبار قرارداد اشتغال و غیره باشد. قید نمودن تاریخ پایان دوره استخدام صرفاً در موارد افزایش مدت استخدام الزامی می باشد. تاریخ پایان مدت اشتغال باید دو ماه قبل به کارمندان ابلاغ شود. عدم ارائه چنین ابلاغی در این ارتباط می تواند منجر به صدور رأی دادگاه جهت پایان مدت استخدام و نه استخدام مجدد شود.

در صورتی که کارمند خواهان پایان دادن به مدت اعتبار قرارداد استخدام باشد، باید دو هفته قبل از تاریخ مد نظر، مسئولین شرکت یا سازمان ذی ربط را آگاه نماید.

۴- تعدیل یا اخراج دسته جمعی^{۱۳}

در مورد تعدیل یا اخراج گروهی، رویه خاصی اعمال می شود. یعنی، تعدیل ده کارمند (یا بیشتر) از یک سازمان دارای ۲۰ تا ۱۰۰ کارمند، و ده درصد کارکنان یک سازمان دارای ۱۰۱ تا

¹³ Mass Lay-off.

۳۰۰ کارمند در طی یک ماه تعدیل می شوند. همین مقررات در مورد اخراج 20 درصد از کارکنان (بدون توجه به تعداد کارکنان) در طول سه ماه اعمال می شود.

در موارد فوق کارفرمایان موظف هستند به مقامات دولتی گزارش داده و حداقل سه ماه قبل از تعدیل کارکنان با سندیکا یا اتحادیه تجاری مشورت نمایند.

5 - پرداخت وجه به جهت خاتمه یافتن اشتغال

کلیه پرداخت ها باید در تاریخ اخراج کارمندان انجام شود. این موارد شامل حقوق و جوهی است که بابت مرخصی استحقاقی استفاده نشده، پرداخت می گردد.

به کارمندی که تعدیل می شود میانگین یک ماه حقوق پرداخت می شود در صورتی که: کارمند به خاطر تخلف، عدم مهارت و نداشتن معلومات لازم و همچنین در صورت اشتغال مجدد یک کارمند در پست قبلی خود، و یا خودداری از انتقال به محل دیگر و یا امتناع از ادامه کار تحت شرایطی که به طور اساسی تغییر کرده است، اخراج شود.

در صورتی که خاتمه یافتن اشتغال ناشی از نقض قانون کار توسط کارفرما باشد، میانگین سه ماه حقوق پرداخت می شود.

مدیر اجرایی^{۱۴} در صورت اخراج، از حق دریافت شش ماه حقوق برخوردار است.

۶- اتحادیه تجاری^{۱۵}

طبق قانون اساسی اوکراین، شهروندان این کشور به منظور دفاع از حقوق و منافع کار و حقوق اجتماعی و اقتصادی خود از حق عضویت در اتحادیه های تجاری برخوردار می باشند. حق وارد شدن کارکنان به اتحادیه تجاری و خروج آنها از اتحادیه تجاری با توجه به مدت و مراحل که در اساسنامه های مربوطه تعریف شده، تضمین می شود. این حقوق همچنین شامل حق انتخاب نمایندگان اتحادیه جهت دفاع از منافع اعضا و نیز حق مشارکت در امور داخلی اتحادیه و حق انجام فعالیت های اتحادیه بدون مجوز نهادهای دولتی می شود. این حقوق بر اساس قانون اتحادیه های تجاری اوکراین، فعالیت ها و ضمانت های آن سازمان ها تضمین شده است.

اتحادیه های تجاری ظرف 15 روز کاری پس از ارائه اسناد مربوطه توسط مراجع دادگستری محلی ثبت می شوند.

¹⁴ CEO – Chief Executive Officer.

¹⁵ Trade Union.

۷- حقوق جمعی^{۱۶}

کارمندان شرکت ها و سازمان ها می توانند اتحادیه و یا سایر تشکل ها را جهت حمایت از حقوق خود تشکیل دهند. این قبیل تشکیلات باید توسط کارمندان شرکت ها و مؤسسات ذی ربط به رسمیت شناخته شوند. این تشکیلات همچنین دارای اختیارات تعریف شده در قانون و توافقنامه های مشترک شرکت های خاص می باشند. سازمان های مذکور در وضع استانداردهای کاری، میزان حقوق، برنامه زمان بندی مربوط به مرخصی، قواعد و مقررات داخلی، اتخاذ تصمیمات پیرامون موضوعات مختلف، موارد تعدیل کارمندان و ... مشارکت دارند.

اختلافات دسته جمعی صرفاً از طریق آشتی و داوری می تواند حل و فصل شود و هیچ دعوی جمعی یا پرونده اختلاف جمعی اقامه (ثبت) نمی شود.

¹⁶ Collective rights.

فصل دهم:

حقوق مالکیت معنوی^{۱۷}

۱- ماهیت حقوق^{۱۸}

حق مالکیت فکری، حقی است که به افراد در ارتباط با خلاقیت فکری آنان اعطا می شود. بر این اساس، افراد خلاق از حقوق انحصاری جهت استفاده آثار خود برای مدتی مشخص برخوردار می باشند.

۲- کسانی که می توانند دارای حق مالکیت فکری باشند

حقوق مادی (اقتصادی) اموال می تواند به اشخاص حقوقی و حقیقی تعلق داشته باشد. حقوق اموال غیر مادی همواره به مؤلفان آثار خلاقانه یعنی اشخاص حقیقی (خصوصی) تعلق می گیرد.

۳- ثبت اختراع^{۱۹}

در قوانین اوکراین، سه چیز قابل ثبت می باشد: اختراعات^{۲۰}، مدل های سودمند^{۲۱} و طرح های صنعتی^{۲۲}. ثبت اختراع می تواند در رابطه با محصولات و فرایندها نیز باشد. شخصی که قصد دارد علامت تجاری دریافت کند باید فرم تقاضانامه مربوطه را در مؤسسه مالکیت های فکری اوکراین (PTO)^{۲۳} به زبان اوکراینی پر کند. متقاضیان خارج از کشور، صرفاً از طریق وکیل ثبت اختراع اوکراین می توانند تقاضانامه را پر کنند. میانگین مدت زمان برای ثبت اختراع در اوکراین 24 ماه است، با این حال، روش سریع برای کاهش مدت زمان ثبت اختراع به ۳ تا ۴ ماه نیز متصور می باشد.

¹⁷ Intellectual property rights.

¹⁸ Nature of the right.

¹⁹ Patents.

²⁰ Inventions.

²¹ Utility models.

²² Industrial designs.

²³ PTO – Ukrainian Institute of Intellectual Property.

مدت زمان اعتبار اسناد مربوط به حمایت از اختراع، 20 سال، مدل های مفید و روش های بکارگیری اختراعات، 10 سال و برای طرح های صنعتی، ۱۵ سال در نظر گرفته شده است.

۴- علائم تجاری^{۲۴}

هر نوع نماد، علامت و یا مجموعه علائم یعنی کلمات و واژه ها، اسامی، حروف، اعداد، عناصر گرافیکی، رنگ ها و ترکیب رنگ ها و هر ترکیبی از چنین نمادهایی می تواند به عنوان علامت تجاری بکار برده شود.

شخصی که مایل به دریافت گواهی علامت تجاری است باید فرم تقاضانامه مربوطه را در مؤسسه مالکیت فکری اوکراین به زبان اوکراینی پر کند. افراد غیر مقیم اوکراین، صرفاً از طریق وکیل اوکراینی می توانند این تقاضانامه پر کنند. میانگین مدت زمان برای ثبت علامت تجاری در اوکراین 14 ماه می باشد اما در صورت تسریع مراحل، امکان کاهش مدت زمان ثبت علامت تجاری به ۴ تا ۵ ماه وجود دارد.

مدت اعتبار گواهی نامه علامت تجاری ده سال است که می تواند برای دوره های متوالی ۱۰ ساله تمدید شود.

۵- حق تکثیر^{۲۵} و حقوق مرتبط

حق تکثیر (کپی رایت) و حق تألیف شامل حقوق مؤلفان کتاب ها، آثار موسیقی، نقاشی، مجسمه سازی، فیلم، نرم افزار، پایگاه داده ها و ... می باشد. ثبت حق تکثیر و تألیف در اوکراین اجباری نیست.

مدت زمان حمایت از حق تکثیر در اوکراین تا پایان عمر صاحبان حق و 70 سال بعد از مرگ آنان و مدت حمایت از سایر حقوق مرتبط 50 سال می باشد.

صرف نظر از نوع مالکیت فکری، در قوانین اوکراین، سه نوع پروانه یا مجوز در نظر گرفته شده است: مجوز انحصاری، غیر انحصاری و فردی. همچنین مالکیت فکری می تواند (به افراد دیگر) منتقل شود و تقریباً هر مورد می تواند تحت قرارداد کار، یا قرارداد خدمات و غیره ایجاد شود.

۶- حقوق پرورش دهندگان گیاهان^{۲۶}

²⁴ Trade Marks.

²⁵ Copyrights and related rights.

طبق قانون حمایت از حقوق تکثیر گیاهان، ثبت انواع گیاهان (۱۹۹۳) حقوق زیر را تأمین

می نماید:

- حقوق غیر مالی شخصی بر نوع گیاه؛
 - حقوق مالی شخصی بر نوع گیاه؛
 - حقوق مالی شخصی در مورد توزیع نوع گیاه.
- تأییدیه حقوق مربوط به نوع گیاه در گواهی نامه اختراع نوع گیاه و سند ثبت اختراع آن و سند مربوط به ثبت گیاه در اسناد دولتی تعریف می شود.
- در صورتی که سند ثبت اختراع در قلمرو اوکراین دریافت شود، صاحب اختراع می تواند اقدامات زیر را در ارتباط با گیاهان مجاز و یا محدود نماید:
- تولید یا باز تولید^{۲۷} (با هدف تبلیغاتی)؛
 - آماده سازی و فضا سازی با هدف تبلیغاتی؛
 - فروش؛
 - بازاریابی؛
 - صادرات؛
 - واردات؛ و
 - انبار، ذخیره سازی^{۲۸}.
- صاحب اختراع نیز می تواند:
- حق مالی اختراع مربوط به گیاه را به هر شخص دیگری با قرارداد انتقال حقوق، منتقل نماید؛
 - در مورد حقوق مالی بر نوع گیاه، وصیت نامه تنظیم نماید؛
 - به هر شخصی که بابت استفاده از نوع گیاه مد نظر در چارچوب قرارداد^{۲۹}، حق الامتیاز پرداخت کند، مجوز یا جواز^{۳۰} را واگذار نماید.

^{۲۶} ت

^{۲۷} Reproduction.

^{۲۸} Storage.

^{۲۹} Licencing agreement.

^{۳۰} Licence.

فصل یازدهم:

سیستم قضایی

۱- انتخاب قانون، صلاحیت دادگاه

قانون اوکراین در مورد حقوق بین الملل خصوصی (سال 2005) موضوعات مربوط به تعارض قوانین ناشی از اختلافات حقوق خصوصی با یک عنصر خارجی^{۳۱} را تعریف می نماید. این قانون دکترین حقوقی حاکمیت اراده «lex voluntatis» را بیان می نماید که براساس آن، طرفین دعوا می توانند قانون حاکم بر روابط حقوقی خود را انتخاب کنند. آنها می توانند قوانین یکی از کشورهای متبوع طرفین را قبل از انعقاد قرارداد، در جریان اجرا و حتی بعد از اجرای قرارداد انتخاب نمایند. انتخاب قانون را باید اعلام نمود و انتخاب قانون یکی از کشورهای متبوع طرفین دعوا صرفاً در صورت وجود عنصر خارجی دخیل در دعوای قضائی انجام می شود.

سیستم قضایی اوکراین شامل دادگاه قانون اساسی و سیستم دادگاه های عمومی است. بر اساس قانون جدید که در سال 2016 تصویب شد، سیستم دادگاه سه گانه^{۳۲} پیش بینی شده که بر اساس آن، دیوان عالی تجدید ساختار شده یا اصلاح شده^{۳۳}، شامل دادگاه های بازرگانی، اداری، مدنی و کیفری است و این دادگاه ها به عنوان بخش هایی از دیوان عالی اوکراین محسوب می شوند.

دادگاه های عمومی دادگاه هایی هستند که پرونده های^{۳۴} مدنی و کیفری را حل و فصل می کنند، دادگاه های تجاری^{۳۵} بیشتر در ارتباط با دعاوی تجاری بین شرکت های تجاری و دادگاه های اداری به پرونده هایی رسیدگی می کنند که یکی از طرفین دعوا، نهاد دولتی است که از قدرت خود استفاده نماید (اعمال قدرت). علاوه بر این، قوانین جدید بر تشکیل دو نوع دادگاه یعنی دادگاه عالی تخصصی مربوط به مالکیت فکری و دادگاه عالی مبارزه با فساد تصریح دارد. با این حال، محدوده صلاحیت این دادگاه های تخصصی بایستی در قوانین جدید تعریف شود.

قانون مربوط به حقوق بین الملل خصوصی، به مقرراتی اشاره دارد که انواع پرونده های مرتبط با یک عنصر یا طرف خارجی را که در آن دادگاه های اوکراین حق رسیدگی و صدور حکم دارند، تنظیم می نماید. قانون مذکور به دادگاه اوکراین اجازه می دهد تا در صورتی که طرفین

³¹ Foreign element.

³² Three –tire court system.

³³ The reformed Supreme Court.

³⁴ Cases.

³⁵ Commercial courts.

دعوی در خصوص صلاحیت دادگاه اوکراین توافق کرده باشند، به دعوی مطرح با طرف خارجی رسیدگی نماید.

2 - صلاحیت بین المللی و اجرای احکام^{۳۶}

یه منظور جلوگیری از اختلاف در صلاحیت دادگاه های کشورهای مختلف که به دعوی که یکی از طرفین آن، عنصر خارجی باشد، رسیدگی می کنند، قانون مربوط به اعمال حقوق بین الملل خصوصی در اوکراین شرایطی را تعیین می کند که براساس آن، اختلاف با یک طرف خارجی در دادگاه های اوکراین قابل استماع و رسیدگی باشد.

احکام دادگاه های خارجی در اوکراین بر اساس توافقنامه های دوجانبه و یا چندجانبه بین کشورها به رسمیت شناخته می شود. در صورت عدم وجود چنین توافقاتی، احکام دادگاه براساس اصل عمل متقابل (در صورت وجود) به رسمیت شناخته می شود مگر اینکه فرض دیگری در نظر گرفته شود.

اوکراین عضو سازمان تجارت جهانی (WTO)^{۳۷} و یکی از طرف های مرکز بین المللی حل اختلافات سرمایه گذاری (ICSID)^{۳۸} است. لذا در صورت بروز اختلافات تجاری و یا سرمایه گذاری، این اختلافات می تواند از طریق مکانیسم حل اختلافات سازمان تجارت جهانی و یا روند داوری مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری حل و فصل شود.

3- داوری^{۳۹}

با توجه به اینکه اوکراین عضو کنوانسیون 1958 نیویورک در مورد شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی و کنوانسیون اروپایی داوری تجاری بین المللی سال 1961 می باشد کلیه قوانین و مقررات ملی در ارتباط با توافقات داوری، لازم الاجرا شدن احکام داوری خارجی و شناسایی و اجرای احکام آنها مطابق با استانداردهای بین المللی خواهد بود.

احکام دادگاه داوری تجاری بین المللی در اتاق بازرگانی و صنایع اوکراین در کی یف می تواند بر اساس کنوانسیون 1958 نیویورک و کنوانسیون اروپایی 1961 به رسمیت شناخته شده و اجرا گردد.

³⁶ Interjurisdiction and Judgment Enforcement.

³⁷ World Trade Organization.

³⁸ International Center for Settlement of Investment Disputes.

³⁹ Arbitration.

4- داوری تجاری کشاورزی^{۴۰}

طبق عرف بین المللی، بیشتر اختلافات، خصوصاً اختلافات بین اشخاص حقوقی تابع کشورها (حوزه های قضایی مختلف)، نه توسط دادگاه های عادی حل و فصل می شود بلکه عمدتاً از طریق داوری تجاری بین المللی و سازمان های داوری حل و فصل می شوند: این داوری ها انجمن تجارت غلات و خوراک دام (GAFTA)^{۴۱} و فدراسیون روغن و دانه های روغنی (FOSFA)^{۴۲} هستند که در کی یف نمایندگی دارند.^{۴۳}

5- حمایت در برابر سلب مالکیت^{۴۴}

مطابق قانون سال 1991 اوکراین در خصوص فعالیت های سرمایه گذاری، حمایت از اموال و سرمایه گذاری های خارجی را بدون تبعیض تضمین می نماید.^{۴۵} علاوه بر این، سرمایه گذاری های خارجی را نمی توان ملی و یا مصادره^{۴۶} کرد، مگر اینکه اقدام قانونی برای جبران کافی و مؤثر خسارات وارده صورت گیرد.

⁴⁰ Agricultural Trading Arbitration.

⁴¹ Grain and Feed Trade Association

⁴² Federation of Oils, Seeds and Fats Association.

⁴³ سازمان FOSFA فدراسیونی در زمینه انواع روغن و دانه های روغنی است که به صورت حرفه ای و بین المللی در زمینه قراردادهای داوری آنها فعالیت دارد. این سازمان با ۱۱۵۰ عضو از ۸۹ کشور جهان، یکی از معتبرترین مراکز داوری برای قراردادهای بین المللی در زمینه تجارت دانه های روغنی و محصولات حاصل از آنهاست.

⁴⁴ Expropriation.

⁴⁵ علاقمندان به سرمایه گذاری در اوکراین لازم است که از آخرین تغییرات قوانین و مقررات مربوطه در این کشور اطمینان حاصل نمایند.

⁴⁶ Requisitioned.

فصل دوازدهم:

قوانین کلیدی بخش های اصلی کشاورزی

1- کاشت محصولات کشاورزی (غلات، دانه های روغنی و ...)

پوشش حمایتی و چگونگی مدیریت بازار غله اوکراین در قانون مربوط به غلات و بازار غله⁴⁷ ارائه شده است. روند اظهار میزان غله، مسایل مربوط به کنترل کیفیت، شرایط نگهداری، صادرات و واردات غلات و غیره از جمله مواردی است که توسط قانون و اسناد مربوط به غلات تنظیم می شود.

منابع غلات اوکراین شامل موارد زیر است:

- غله ذخیره غذایی دولت؛

- غله صندوق بذر دولت ؛

- منابع غله که توسط شرکت های خصوصی در بازار عرضه می شود.

میزان غله ذخیره غذایی دولت از طریق صندوق کشاورزی⁴⁸ تأمین می گردد. شرکت های فعال در بازار غله حق دارند غلات خود را آزادانه توزیع و صادر نمایند و در تولید و ذخیره سازی غله دولت مشارکت نمایند.

قانون غله، تولید کنندگان غله را ملزم می کند که به صورت ماهیانه حجم غله ذخیره شده در انبارهای خود یا انبارهای اجاره ای را اعلام نمایند.

کیفیت غله و مشتقات آن که در اوکراین تولید و یا به قلمرو گمرکی این کشور وارد می شود باید با استانداردهای دولتی مطابقت داشته باشد. موضوع کیفیت غله صادراتی می تواند در قرارداد مربوط به صادرات کالا قید شود.

صاحبان غله می توانند غله خود را در انبارهای خود نگهداری کنند و یا بر اساس قراردادهای نگهداری، غله را به انبار داران غله تحویل داده و اسناد مربوطه را از انبار دریافت نمایند. انبارهای غلات باید قبل از تحویل گرفتن غله، کیفیت آن را بررسی نمایند.

بر اساس قانون غلات، سه نوع سند مربوط به انبار تنظیم می شود:

- گواهی ذخیره⁴⁹ (گواهی انبارداری، تعهد و وثیقه)⁵⁰؛

⁴⁷ The Grain and Grain Market Act(2002).

⁴⁸ Agrarian fund.

⁴⁹ Double storage certificate.

⁵⁰ Storage and pledge certificates.

- گواهی ذخیره سازی و انبارداری منظم؛

- قبض (رسید) انبار.^{۵۱}

قانون قرنطینه گیاهان (سال 1993) اقدامات لازم برای انجام در منطقه قرنطینه در ارتباط با موارد کنترل (نباتات، محصولات گیاهی، محل های انبارداری، بسته بندی، نوع خاک و غیره) را تعریف می نماید. در زمینه بهداشت گیاهی اقدامات زیر می تواند به عمل آید:

- بازرسی و معاینه بهداشتی گیاهان در ارتباط با موارد تحت کنترل؛
- کنترل بومی سازی^{۵۲} و از بین بردن موجودات (میکروب های) قرنطینه^{۵۳}؛
- ممنوعیت انتقال موارد تحت کنترل که از موجودات قرنطینه خارج از منطقه قرنطینه رنج می برند؛

- ضد عفونی کردن گیاهان و سایر موارد مورد کنترل در صورتی که آنها از منطقه قرنطینه به منطقه عاری از هر ارگانیسم (میکروب) قرنطینه منتقل شوند؛ و
- پردازش فنی موارد تحت کنترل (گیاهان) که از موجودات قرنطینه رنج می برند.

2- دامپروری^{۵۴}

فوانین اصلی حاکم بر فعالیت های دامپروری عبارتند از:

- قانون اوکراین در مورد اصول و الزامات ایمنی و کیفیت محصولات غذایی (قانون ایمنی مواد غذایی)؛
- قانون دامپزشکی^{۵۵}؛
- قانون شناسایی و ثبت حیوانات زنده؛
- قانون محصولات جانبی دامی برای مصارف غیر انسانی ؛
- قانون حمایت از حیوانات در مقابل خشونت.

قانون ایمنی مواد غذایی (2015) کلیه استانداردهای اساسی اتحادیه اروپا در رابطه با چرخه تولید، فرآوری و توزیع محصولات غذایی کشاورزی را معرفی کرده است. سازمان دولتی ایمنی مواد غذایی و حمایت از مصرف کنندگان^{۵۶} تنها مرجع دولتی است که در این زمینه نظارت

⁵¹ Warehouse receipt.

⁵² Localization.

⁵³ Quarantine organisms.

⁵⁴ Animal husbandry.

⁵⁵ Veterinary Medicine.

⁵⁶ State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection.

و کنترل بازار را بر عهده دارد. قانون جدید ایمنی مواد غذایی، برخی از روندهای های اداری را کاهش داده، صدور مجوز و برخی از مراحل اداری دیگر را (که در قوانین اروپا وجود ندارد) لغو می کند. همچنین جزئیات الزامات مربوط به رویه دولتی کنترل محصولات غذایی در بازار اوکراین و محصولات وارداتی را فراهم می نماید. قانون ایمنی مواد غذایی همچنین شرایط اجباری اخذ مجوز از سوی شرکت هایی که مواد غذایی (با منشأ) حیوانی تولید و یا ذخیره می نمایند را تعیین می کند. برای سایر فعالیت های کسب و کار صرفاً ثبت کردن کافی است .

دولت ایمنی مواد غذایی را از طرق زیر تضمین می نماید:

- اتخاذ تدابیر بهداشتی؛
- اعمال الزامات برای ایمنی مواد غذایی مشخص؛
- ثبت دولتی اقلام و موارد بهداشتی؛
- صدور و تجدید مجوزهای مؤثر و قابل استفاده؛
- اطلاع رسانی به عاملان، فعالان بازار و مصرف کنندگان در خصوص ایمنی مواد غذایی و بعضی از شاخص کیفی دیگر محصولات غذایی؛
- اعمال الزامات بهداشتی در مورد افراد مشغول به فعالیت در بخش تولید مواد غذایی؛
- انجام نظارت بر ایمنی غذایی و ...
- تولید کنندگان گوشت و مواد اولیه باید مطابق الزامات و مقررات دامپزشکی و بهداشتی، بهداشت گیاهی و ایمنی مواد غذایی که در قانون ایمنی مواد غذایی تعریف شده به شرح زیر عمل کنند:
- اخذ مجوز برای هراقدام و عملیاتی؛
- ثبت امکانات تولید؛^{۵۷}
- رعایت الزامات بهداشتی؛^{۵۸}
- اخذ گواهی نامه دامپزشکی (در صورت امکان)؛
- اخذ گواهی نامه قرنطینه (در صورت امکان)؛
- برآوردن الزامات شناسایی یا تشخیص هویت دام^{۵۹} (در صورت امکان) ؛
- از سپتامبر سال 2017 ارائه گواهی نامه تجزیه و تحلیل خطر و کنترل نقاط بحرانی (HACCP)^{۶۰}

⁵⁷ Production facilities.

⁵⁸ Hygiene requirements.

⁵⁹ Identification of livestock.

(توضیح: HACCP سیستم کنترل نقطه بحرانی تجزیه و تحلیل، یک سیستم کنترل فرآیند است که خطرات را شناسایی کرده و برای جلوگیری از وقوع خطرات در هر مرحله از فرآیند تولید مواد غذایی اقدامات لازم را انجام می دهد)

به غیر از الزامات ویژه کشور وارد کننده گوشت از اوکراین، مقررات خاصی در خصوص گوشت برای مصرف داخلی و یا صادرات وجود ندارد.

3- ذبح و کشتار دام

ذبح دام در اوکراین توسط قوانین زیر تعریف شده است:

- قانون شناسایی، تعیین هویت و ثبت دام (2009)؛
- قانون دامپزشکی (1992)؛
- مقررات وزارت سیاستگذاری های کشاورزی و مواد غذایی اوکراین.

بر اساس قانون دامداری، تعیین هویت، شناسایی و ثبت دام زنده برای ذبح و کشتار، اجباری است. ثبت حیوانات شامل درج اطلاعات و مشخصات حیوانات تعیین هویت شده، صاحبان آنها، کشتارگاه ها، حمل و نقل، ذبح، و استفاده از حیوانات ذبح شده می باشد. ثبت دام ها تحت نظارت و مدیریت سازمان دامپزشکی و بهداشت گیاهان اوکراین انجام می شود.

ذبح حیوانی که دارای گواهی نامه سلامت دامپزشکی نیست، ممنوع است. فروش و مصرف گوشت یا دیگر محصولات مرتبط که قبلاً معاینه نشده باشد نیز ممنوع است. کارشناسان دامپزشکی محصول ذبح شده را علامت گذاری نموده و مدارک مربوطه به دامپزشکی را تهیه می کنند (گواهی نامه دامپزشکی، نامه دامپزشکی).

4- لبنیات

الزامات کلی برای تولید و چرخه شیر و فرآورده های لبنی در قانون ایمنی مواد غذایی در نظر گرفته شده است. مانند هر نوع مواد اولیه، شیر باید با الزامات اصلی در زمینه دامپزشکی، کنترل بهداشتی و بهداشت گیاهی و ایمنی مواد غذایی مطابقت داشته باشد. این الزامات، در بند 2 فوق الاشاره (فصل دامپروری) قید شده است.

در قانون مربوط به شیر و لبنیات در اوکراین، الزامات ویژه برای تولید لبنیات از جمله موارد زیر در نظر گرفته شده است:

⁶⁰ Hazard Analysis and Critical Control Point.

- ظروف و وسایل بسته بندی شیرخام و فراورده های لبنی باید از موادی ساخته شود که وزارت بهداشت استفاده از آن را مجاز اعلام کرده باشد؛
- جدا نمودن روند بسته بندی لبنیات از چرخه تولید (به غیر از تولید کره، پنیر و فراورده های شیر خشک توسط بخش های مربوط به فرآوری کارخانه ای) ممنوع می باشد؛
- فروش شیر و یا فراورده های لبنی بدون وجود سند صادره از سوی سازمان دامپزشکی مبنی بر سلامت و عدم ابتلا به بیماری های واگیر، ممنوع است.

5- مواد غذایی اصلاح شده ژنتیکی^{۶۱}

طبق قانون اوکراین در زمینه سیستم ایمنی زیستی در مرحله رشد و توسعه، آزمایش، انتقال و استفاده از ارگانیسم های ژنتیکی سال 2007 (قانون ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی - GMOs)^{۶۲}، همه انواع ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی باید قبل از استفاده در قلمرو اوکراین، توسط مراجع دولتی به ثبت برسد.

مطابق قانون ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی، از زمان تسلیم مدارک، مراحل ثبت حداکثر 120 روز طی می شود. محصولات مورد نظر توسط مراجع دولتی به ثبت می رسد. اسناد مربوط به ثبت برای پنج سال معتبر می باشد و پس از انقضای آن مدت، نیاز به ثبت مجدد می باشد. در صورتی که محصول مورد نظر دارای ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی باشد و یا ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی 0/9 درصد در هر ترکیبی از محصول غذایی باشد و یا این محصول از ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی ساخته شده باشد، باید برچسب «دارای ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی» را داشته باشد.

فعالان بازار می توانند به میل خود، برچسب «بدون ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی» را بر روی کالاهای خود نصب نمایند. به این ترتیب، عدم وجود ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی در محصول غذایی مطابق مقررات قانون ایمنی و شاخص های ویژه کیفیت مواد غذایی تأیید می شود. غیر قابل دسترس بودن داده های مربوط به وجود ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی در ترکیب محصول غذایی دلیلی کافی برای نصب برچسب «عدم وجود ارگانیسم های اصلاح شده ژنتیکی» بر روی محصول مورد نظر می باشد.

⁶¹ Genetic Modified Foods.

⁶² Genetically Modifies Organisms.

6- محصولات ارگانیک^{۶۳}

اوکراین دارای قوانین مؤثر در زمینه محصولات آلی و ارگانیک است. طبق قانون تولید و توزیع محصولات کشاورزی ارگانیک و مواد خام (2013)، کشاورزانی که محصولات آلی تولید می کنند نباید از مواد شیمیایی و یا ارگانسم های اصلاح شده ژنتیکی استفاده نمایند. این قانون، مقررات عمومی را در زمینه تولید، فرآوری، ذخیره سازی و فروش محصولات ارگانیک تعیین می کند. محصولات ارگانیک باید در مراجع دولتی به ثبت برسد و گواهی نامه تأیید موارد مورد نظر باید اخذ شود. شرکت های کشاورزی پس از ثبت شدن در فهرست تولید کنندگان محصولات آلی کشور، می توانند در تولید محصولات ارگانیک مشارکت نمایند.

⁶³ Organic products.